

bocet pe care s-au grefat, treptat, din nou microstructuri pulsatorii; revigorate aparent pentru a readuce în discuție trecerea Timpului, dar într-o oarecare „dezordine” care ar puncta tulburările evolutive de stare prin tentativa de a juxtapune ritmicități variate în tempouri variate, „ceasurile” își destramă consistența către final, în timp ce ascensiunea melodică spre registrul

până la expirația finală a tuturor instrumentiștilor, simbolizând „ieșirea din scenă”, treptată, a fiecăruia.

În sfârșit, *Diffractions brisees* de Horia Șurianu, relevând predominanța elementului ritmic unificator (susținut, în diferite ipostaze timbrale, de către ansamblul percuției) în fața sintaxei heterofonice orientate către libertatea rubato-ului, se concentrează asupra acestui factor de atracție care „convinge” subtil celelalte instrumente să-l adopte pe nesimțite în evoluția lor. Încercarea acestora de a „evada” individual către expresia unor durate ce par aleatorii se încheie, în fapt, cu restabilirea unei comuniuni ritmico-melodice, această armonizare atrăgând după sine o anume perspectivă apoteotică a victoriei Ritmului asupra celorlalți parametri.

Dincolo de incitantul titlu al acestui program muzical descris sumar în rândurile anterioare: „*Tahicardii, stenturi, bypassuri*”, ca o concluzie asupra întregului eveniment, remarcabilă mi s-a părut comunicarea dintre trimiterile abstracte ale tablourilor (și ale scurtelor – dar extrem de profunde – texte însoțitoare) către o viziune poetică asupra perisabilității destinului uman și proiecția „electrocardiografe” sonore a formației Archaeus. Arhitecturând complementar trăirile interioare ale fizionomiilor non-convenționale descrise în acest *rendez-vous* pictural cu pulsul vieții, muzica „Archeilor” a reevaluat semnificațiile discursului plastic, oferind totodată și spectatorilor bucuria de a aprecia acest creuzet artistic insolit în care culoarea și sunetul se unesc prin ritm – însăși esența neprețuită a existenței. (Foto: Marius Văjoaica)

Loredana BALTAZAR

acut mai este susținută doar de pulsația suavă a glockenspiel-ului ce se va stinge și ea, creionând traiectoria către neant.

Mai puțin ramificată gestual, „*Tahicardia*” lui Liviu Dănceanu, cu un incipit bazat tot pe pulsații în care fiecare instrument „îmbracă” haina unui anumit personaj microstructural, aduce direct în atenție tipologia dezechilibrului agogic, a dez-acordării ritmice

Folclor finlandez sub semnătură românească

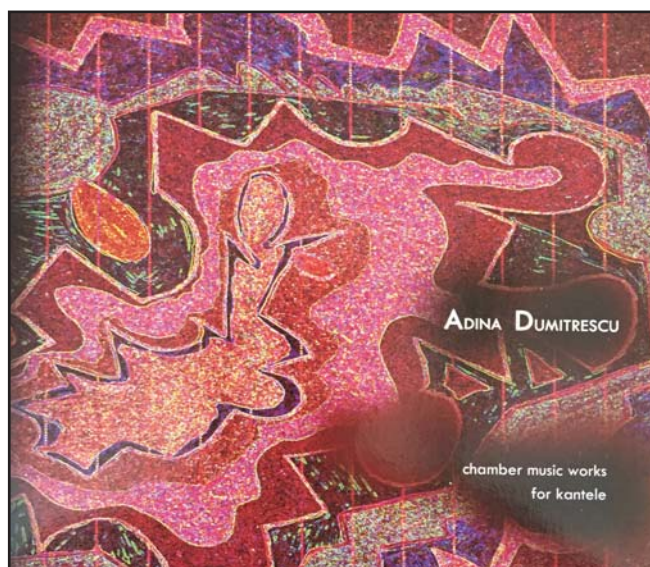
A apărut de curând, cu spriinul Ministerului culturii finlandeze și al Uniunii compozitorilor finlandezi, CD-ul de autor al compozitoarei Adina Dumitrescu, *Muzică de cameră pentru kantele-instrument tradițional finlandez*.

Adina Dumitrescu a manifestat întotdeauna un interes deosebit pentru creația folclorică, cu precădere pentru ethosul acesteia, sondând în special zonele arhetipale iar de când este integrată vieții muzicale finlandeze, explorarea acestui teritoriu i-a devenit o preocupare constantă ca o neconținută redescoperire și punere în context personal, european, actual, cu ecouri evidente în propria creație.

În 2010 cu prilejul primului concert portret de compozitor ce i-a fost dedicat la Helsinki, programul a

inclus șapte duete din creația Adinei Dumitrescu, între care și piese scrise pentru *kantele*, instrument tradițional finlandez aflat în centrul atenției în ultimii ani, fiind destinatul multor creații contemporane. De la cele 5-6 corzi ale instrumentului inițial și până la cele 40 ale exemplarelor moderne, acordate diferit, tehnica interpretării și rezultatul ei au evoluat mult și diferit. Cu sunet de clopoței, cu vibrație de harpă, tânguire de chitară sau precizie de clavecin, *kantele* poate descrie paliere expresive diverse dar nu își poate trăda originea „insulară”. Este ceva straniu și inefabil în simplitatea și sinceritatea sonorității lui, la care poți rezona, după practici sau cunoașteri îndelungate. Și un rezultat al unui

astfel de demers poate fi cel propus de compozitoarea Adina Dumitrescu în piesele înscrise pe CD având ca

interpreți nume cu rezonanță ale artei interpretative contemporane: Eva Alkula, Jenny Vartiainen, Heidi Äijälä, Emili Losier, Mikko Raasakka, Janne Tuomi.

Ruxandra ARZOIU